



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/488/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

116/2018. (V. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2016. december 1-jén előterjesztett **panaszát** a 2018. május 17-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes és Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) ... Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2016. november 27-én történt rendőri intézkedés (előállítás, ruházat-átvizsgálás) és annak módja, intézkedés (azonosításra vonatkozó kötelezettség teljesítése, hozzátartozó értesítése) elmulasztása, továbbá a rendőri hangnem és bánásmód miatt 2016. december 1-jén, a Testület panaszirodáján terjesztette elő panaszát.

I.

1) A panaszbeadvány szerint 2016. november 27-én, 15 óra 59 perckor Budapest egyik áruházában vásárolt. A vásárlást követően, kivele menet észrevett egy üres bevásárlókocsit, amiben egy mobiltelefon készülék volt. A panaszos – aki egyébként évtizedeken keresztül a metrónál dolgozott diszpécserként, és ismeri a talált tárgyakkal kapcsolatos eljárás mikéntjét –

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

úgy döntött, hogy magához veszi, és „hivatalos” úton fogja intézni, hogy az visszajusson a tulajdonosához. Hazament, és a lányával megbeszélték, hogy megnézik a telefonban, hátha megtalálják a készülék tulajdonosát vagy a szolgáltatót tudják azonosítani.

Nem sokkal később a panaszos kutyái jelezték, hogy valaki áll a ház előtt. A panaszos kinézett, és egy rendőrségi szolgálati gépkocsit látott (a lánya kettőt) az utcán. Kinézett az erkélyen, és egy rendőr nő szólt neki, hogy „jőjjön le, mert van egy kis gond”. A panaszos kiment a kapuhoz, de az ingatlanon belül megállt, a rendőrök (egy férfi és egy nő) pedig kívül álltak, akik köszönés, és az azonosításra vonatkozó kötelezettségük teljesítése nélkül azt kérdezték, hogy talált-e mobiltelefont. A panaszos közölte, hogy igen, de azt csak a rendőrségen hajlandó átadni. A rendőrök udvariatlanul beszéltek vele (azaz: bekiabáltak az ingatlanba), és megalázónak tartja azt, hogy az egész utca lakóinak füle hallatára intézkedtek vele szemben. Az iratait elkérték a rendőrök, a panaszos pedig eleget tett a felszólításnak: iratait lehozta a lakásból. Amikor odaadta az iratokat, a rendőrök felszólították, hogy a telefont is hozza le, aminek a panaszos szintén eleget tett. Ekkor a rendőrök sürgették őt, annak ellenére, hogy már nem fiatal, és agresszíven szóltak neki („Azonnal hozza!”), főleg a fiatal férfi rendőr.

Ezt követően a panaszoszt a szolgálati gépkocsinhoz kísérték, és felszólították, hogy kezeit tegye a motorháztetőre, mert átvizsgálják. Az átvizsgálást követően beültették a gépkocsiba, és a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányságra szállították be. Ott is sértegették, mert a panaszos elmondta, hogy a metrónál dolgozott, és ismeri a talált tárgyak kezelésének módját. A rendőr (férfi) erre úgy reagált, hogy „biztosan takarítóként dolgozott ott”. Úgy bántak vele a rendőrök, mintha egy „csöves tolvaj” lenne.

Úton a rendőrség épületébe, illetve az épületben is mindkét rendőr, főleg a férfi sértően beszélt vele, és megalázóan és fölényesen viselkedtek. A panaszos azt gondolta, hogy az ügyeletes tiszt felé viszik, hogy leadhassa a telefont. A folyosón volt is olyan rendőr, aki jóindulatúan odaszólt az intézkedőknek, hogy engedjék el a panaszoszt. Ehelyett az első emeletre kísérték, és egyből az előállító helyiségbe vitték, ahol kb. másfél órán át tartották. Amikor a férfi rendőr elkezdte a jegyzőkönyv megírását és a nyelvismeretére és a betegségére vonatkozó kérdéseket tette fel, akkor is minősíthetetlenül beszélt vele. A panaszos egyébként már a rendőrségi szolgálati gépkocsiban közölte, hogy cukorbeteg. Azt is elmondta, hogy telefonszámát nem adja meg, és csak ügyvéd jelenlétében hajlandó nyilatkozni. A panaszos átvizsgálása során a rendőr férfi azt kérdezte tőle, hogy „tudja, mit jelent a motozás? A lyukakba is benyúlhatunk.”

A rendőr elkészítette a jegyzőkönyvet, és felszólította a panaszoszt, hogy írja alá, amit azonban ő megtagadott. Kihallgatása közben egy vezető rendőr (talán a készenléti csoportvezető, de nem az ügyeletes tiszt, mert civilruhás volt) érkezett, aki megállt az ajtóban, ránézett a panaszosra és elment. A panaszos mintha azt hallotta volna, hogy valaki, aki a rendőröket telefonon hívta, azt mondta: „tépjétek össze a jegyzőkönyvet, engedjétek el”. A panaszos feltételezése szerint ekkorra megérkezhetett a rendőrség épületébe a mobilkészülék tulajdonosa. Abbahagyták a jegyzőkönyv készítését a rendőrök, a panaszos az előállító helyiségben maradt.

A panaszos jelezte a fogvatartása ideje alatt, hogy mosdóba szeretne menni. Először kopogott, de nem reagáltak, ezért verni kezdte az ajtót, és így kiengedték.

A panaszoszal a fogvatartása ideje alatt azt is közölték, hogy lehet, hat órát fog benn tölteni, amit szintén sérelmezett a panaszosban.

A panaszos továbbá kérte a rendőröket, hogy értesítsék a lányát a fogvatartásáról, és szóljon egy biztonsági őr ismerősnek. A fogdaőr ekkor elkezdte nyugtatni a panaszost, hogy kb. negyedóra múlva kiengedik. Nem sokkal később kikísérték az előtérbe, és visszakapta korábban lefoglalt használati tárgyait. (Az arról szóló jegyzék másodpéldányán nehezen volt látható a dátum, ezért átírták tollal, az látható.)

Ezt követően az előtérben várakoztatták, akkor látta meg, hogy az ügyeletes tisztól jött ki (vidáman) a telefon tulajdonosa. Állítólag a tulajdonos azt állította, hogy a panaszos ellopta a telefonját. Ezzel kapcsolatban azt sérelmezi, hogy nem szembesítették a tulajdonossal.

A panaszos az egyik rendőr (az ügyeletes tiszt) telefonjáról fel tudta hívni a lányát. Sérelmezte azt is, hogy ezt csak hosszú idő elteltével tudta megtenni. Az ügyeletes tisztól próbált érdeklődni a panaszos, hogy mi fog történni a továbbiakban. Azt a választ kapta, hogy azt a Bűnügyi Osztály vezetője fogja eldönteni, ő nem tud nyilatkozni az ügyben. Ha úgy döntenek, akkor 3 napon belül a panaszost be fogják hívni a rendőrségre, de a rendőrségen tett panasz miatt mindenképpen hívni fogják.

2) A panaszos csatolta a panaszához az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalánál jegyzőkönyvezett beadványát is, és kérte, hogy a panasz kiegészítéseként értékelje azt a Testület.

A dokumentumban az a többletinformáció szerepel, hogy a panaszos a talált mobiltelefont a rendőrségen vagy a szolgáltatónál szeretne volna leadni vagy közvetlenül a tulajdonosnak átadni, de csak miután kétséget kizáróan megállapította hivatalos szerv a tulajdonos személyét, annak érdekében, hogy az ne kerüljön illetéktelen kezekbe.

Amikor a ház előtt a panaszost „megmotozták”, azt a szomszédok is látták. Amikor a panaszost a rendőrségről elengedték, és megkerdezte, hogy miért nem szembesítették őt a feljelentő tulajdonossal, nem kapott egyértelmű választ.

3) A panaszos a Testületnek átadta az előállítás időtartamáról szóló igazolás, az általa a rendőrségen tett panasz, valamint a letéti tárgyakról szóló jegyzék másolatát. Az első két irat tartalmát a Testület a rendőrségi dokumentumok között, az Állásfoglalás II. részénél ismerteti, míg a letéti tárgyakról készült jegyzék vonatkozásában megjegyzi, hogy a panaszban felsorolt sérelmek elbírálása szempontjából nem bír jelentőséggel.

4) Tekintettel arra, hogy a panaszost a rendőrségen benyújtott panaszával kapcsolatban nyilatkoztatták, 2016. december 6-án szóban azt közölte, hogy a Testület eljárását választja, ezért a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság vezetője a panaszos rendőrségen benyújtott panasz alapján folytatott eljárást a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 32. §-a és a Rendőrségről szóló 1994 évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93. §-ának (3) bekezdése alapján felfüggesztette.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az

azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A panaszossal szemben a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök jártak el: az előállítást egy r. őrmester férfi és r. őrmester nő fogatosította, utóbbi végezte a ruházat-átvizsgálást. Az előállító őri feladatot egy harmadik r. őrmester látta el.

2) a) „Küldés leírása” elnevezésű dokumentum szerint Sz. N. 2016. november 27-én 16 óra 25 perckor, a 112-es segélyhívó számon tett bejelentést a BRFK ügyeletére, miszerint Budapest ... kerületében, az áruházban, 1 órája ellopták iPhone 5S típusú mobiltelefonját. Mérése alapján a N. utcán, a Z. és a Z. utca között mozog a jel. A kár értéke 80.000 forint. A C-122 járőr indult a címre, közben a bejelentővel az operátor tartotta a vonalat. Elmondta, hogy a telefon a N.-Zs. utca sarkán, a jobb oldalon az utolsó vagy az utolsó előtti ház, vagy utcafronttól adja a jelet a készülék. Az utcán nem tartózkodott senki. A járőr becsengetett a N. u. 35. sz. alá, ott a panaszos közölte, hogy ő talált egy mobiltelefont, azonban azt nem adja át. A bejelentő a vonalban egyértelműen kijelentette, hogy a telefon a zsebében volt, nem vesztette el. A járőr a panaszost előállította bűncselekmény gyanúja miatt, a sértett a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányságra indult. A készenléti csoportvezető a későbbiekben, 17 óra 10 perckor azt a tájékoztatást adta, hogy a sértett megjelent, közölte: lehetséges, hogy mégis elhagyta telefonját. A bejelentési jegyzőkönyvet rögzítette a készenléti csoportvezető, így a panaszos szabadítva lesz.

Az elintézés típusa: „lopás/adatgyűjtés, előállítás, helyszín megtekintése. A dokumentum szerint a járőr 16 óra 36 perckor érkezett a helyszínre, és onnan 18 óra 24 perckor távozott.

b) A rendőrség továbbította a Testületnek a 2016. november 27. napján, 16 óra 33 perckor a bejelentő 112-es segélyhívószámra tett bejelentés hanganyagát. A rendelkezésre álló adatok szerint a bejelentő a rendőri intézkedés során mindvégig telefonos kapcsolatban volt az irányítóval.

Az első, 4 perc 37 másodperc terjedelmű felvételen hallható, hogy a bejelentő közli: ellopták a telefonját, és látja annak mozgását, hogy hol van. Egy-másfél órája lopták el a készüléket az áruházban. Hazament, takarítani kezdett, akkor vette észre, hogy nincs meg a telefon. Most rákeresett, és mozgásban van. Kérdésre a bejelentő közli, hogy iPhone 5-ös készüléke van, szerinte gyalogolhatnak a készülékkel, mert nem halad gyorsan a jel. Tisztázzák, hogy honnan lopták el. Most a N. utcában van a telefon, a Z. utca és a Z. utca között. Az operátor közli, hogy átkapcsolja a rendőrökhöz a bejelentőt. Kérdésre továbbá közli a bejelentő, hogy a készülék használt, értéke 80.000 forint.

A második hangfelvétel 16 perc 51 másodperc terjedelmű. A bejelentőt megkérdezi a rendőr, hogy zseblobás történt-e. A telefon befelé menet megvolt, kifelé már nem. A bejelentő elmondja, hogy mozog a készülék, szerinte gyalog van, akinél van, mert nem mozog gyorsan a jel. A felvételen 01:37-nél hallható, hogy az ügyeletes szól a ... tagállomásnak, illetve a ... tagállomásnak, hogy egy iPhone jelét látják. Zseblobást követtek el a ... áruházban. A rendőr megkérdezi a bejelentőt, hogy hol teszi meg a feljelentését. A bejelentő elmondja, hogy nem jelent meg a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányságon. A rendőr közli, hogy megindul az eljárás, de attól függetlenül meg kell tennie a feljelentést. A bejelentő közli időközben, hogy a N. utca végén, majd nem a Z. utcát elérte a jel, valószínűleg gyalogos. egy ideje nem mozdul a jel. A felvételen a 4. perctől vonalban vannak a járőrök is. Az ügyeletes elmondja, hogy zseblobás történt, iPhone 5-ös telefonról van szó, a bejelentő szerint gyalogosan mozog az elkövető a N. utcán, a Z. utcáig. Nem mozdul a jel, lehet, hogy hazaért az illető. Az iPhone

elég pontosan adja a jelet, de magánlakásba nem mehetnek be a rendőrök. A telefon kicsörög, de nem veszik fel. A rendőr megkérdezi a bejelentőt, hogy vészjelet tud-e adni a telefon, amire a bejelentő közli, hogy nem tud róla. A rendőr szól, hogy a járőr mindjárt odaér, és megkérdezi, hogy a bejelentő tud-e GPS jelet mondani. Közben pedig elmondja a járőrnek, hogy jó pár perce csak ugyanonnan adja a jelet a telefon, csörgetik, de nem veszi fel azt senki. 7 perc 18 másodpercnél hallható, hogy a járőr már ott van, de az utcán nincs senki. A bejelentő közben elmondja, hogy a sarki utolsó vagy utolsó előtti ház lehet az a N. utcán. Megismétli az ügyeletes, hogy a bejelentővel közölte: magánlakásban nem intézkedhetnek a rendőrök. A bejelentő közben azt mondja, hogy e-mailben el tudja küldeni a térképet, hogy honnan küldi a telefon a jelet. A rendőr megadja a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság e-mailcímét, ahova küldheti azt a bejelentő. A felvételen 11:37-nél közli az ügyeletes, hogy megvan a bejelentő mobiltelefonja, „most készült leadni”. Lehet, hogy a bejelentőnek oda kell mennie, mert az illető elmondta, hogy ő találta a telefont, az ki volt csúszva valahol. „Egy idős nő az illető, lehet, tényleg kicsúszott”. A bejelentő azonban azt mondja, „a zsebemben volt, nem csúszhatott ki.” Az ügyeletes közli a járőrrel, hogy „én nézek hozzá egy priuszt”. A bejelentő mondja, hogy szóljanak, ha indulnia kell. az ügyeletes mondja neki, hogy várjon egy kicsit, míg a járőrnek azt mondja, hogy „a ... [áruházban] egy kamerát meg kellene nézni. A bejelentő úgy gondolja, hogy ez egy zseblopás.” A felvételen 15:30-nál hallható, hogy az ügyeletes közli: „úgy döntött a főnök, hogy elő lesz állítva a hölgy. Nem tudom, hogy hány éves. De mert állította, hogy a kabátjában, biztosan a zsebében volt a telefon, ezért előállítják.” Közli a bejelentővel azt is, hogy a rendőröknél van a telefonja, a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányságra be kellene mennie 8elmagyarazza, hogy hol van a rendőrségi épület). A bejelentő közli, hogy 10 perc múlva ott lesz, amire közli a rendőr, hogy az ügyeletes tisztet keresse azzal, hogy a zseblopás miatt érkezett és ő a tulajdonos. Elköszönnek egymástól.

3) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 2016. november 27-én 16 óra 35 perckor a Központ ügyelete azt az utasítást adta a rendőröknek, hogy jelenjek meg a Budapest ... kerület, N. és a Zs. utca kereszteződésénél, mivel Sz. N. bejelentést tett, hogy az iPhone 5S típusú mobiltelefonját a Budapest ... kerületi áruházban egy órája zseblopás módszerével ellopták. A telefon GPS jel bemérése alapján a N. utcán a Z. utca és a Z. utca között mozog, ami folyamatosan adja a jelet.

Ezt követően a rendőrök elindultak a megadott címre, oda 16 óra 40 perckor érkeztek. Felvették a kapcsolatot a Központ ügyeletesével, aki folyamatosan telefonvonalban volt a bejelentővel, aki közölte, hogy a GPS jelet a telefon a N. utca végén a Z. utca kereszteződésénél adja. Az utcán senki sem tartózkodott, illetve az említett telefon készüléket sem vélték felfedezni. A bejelentő folyamatosan vonalban volt a Központtal, aki közölte, hogy a GPS jel még mindig a fenti címről jelez, azt folyamatosan hívja, de nem veszi fel azt senki.

Ezt követően becsengettek a N. utca 35. sz. alatt lévő családi házhoz információgyűjtés céljából. A csengetésre a panaszos nyitott ajtót, akit igazoltatás alá vontak, melynek eleget tett. Feltett kérdésre a panaszos közölte, hogy van nála egy mobilkészülék, azt bevásárlását követően, 16 óra körül az áruháznál, a bevásárlókocsik tároló helyénél találta a földön. A bevásárló kocsik környékén nem tartózkodott senki, ezért úgy gondolta, hogy magához veszi és hazaviszi. Azért nem adta le a talált mobiltelefont az áruházban, mert félt attól, hogy illetéktelen személynek adják oda. Arra a kérdésre, hogy miért nem vette fel a mobiltelefont, amikor csörgött, azt felelte, mert nem ért ahhoz. A lopás tényét nem ismerte el.

A panaszoszt felszólították a rendőrök, hogy adja át a mobiltelefont, aminek eleget tett.

A tények megállapítását visszajelentették a Központ ügyeletesének, aki továbbra is telefonos kapcsolatban volt a bejelentővel, aki határozottan ismét kijelentette, hogy a telefont nem elhagyta, hanem ellopták tőle.

Ezen tény ismeretében közölték a rendőrök a panaszossal, hogy az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján (bűncselekmény gyanúja miatt) a BRFK. ... Kerületi Rendőrkapitányságra előállítják, amit megértett és tudomásul vett. Jogorvoslati és panasztételi lehetőségeiről tájékoztatták.

A helyszínen a r. őrmester nő ruházat-átvizsgálást hajtott végre, mely során a panaszosnál közbiztonságra különösen veszélyes eszközt nem talált.

Ezután a panaszost panasszal és sérülésmentesen előállították a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányságra. 17 órakor a r. törzsszászlós szolgálatirányító parancsnoknak átadták, aki arra utasította a rendőröket, hogy őt az előállító helyiségben helyezték el a további intézkedések lefolytatása céljából. A panaszos személy, illetve mobiltelefon körözésben nem szerepelt.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 16 óra 40 perckor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján (bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy) előállították.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták.

Az előállítás oka 2017. november 27-én 18 órakor megszűnt, akkor a panaszos szabadon bocsátása megtörtént, sérülésmentesen panasszal.

A panaszos ellen a rendőrök az általa elkövetett cselekmény miatt büntető feljelentést tettek.

4) Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, a személy átvizsgálása és előállítása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

5) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amely egyéb mellett a Testület elérhetőségét és a panasz benyújtásának határidejére vonatkozó tájékoztatást is tartalmazza – a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedést fogantatosítottak a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság épületében. Kezdetre 2016. november 27. 16 óra 40 perc, vége 18 óra. A panaszosnak a személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése nem, panaszja viszont keletkezett. Az igazolás egy példányának átvételét a panaszos aláírásával elismerte.

6) a) A „Nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezéskor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentum – amit a panaszos nem volt hajlandó aláírni – azt tartalmazza, hogy magyar nyelven tájékoztatást kapott az előállított személyek jogairól és kötelességeiről, jogorvoslati lehetőségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatót átvette. A dokumentum szerint cukorbeteg, dohányzik. A hozzátartozója kiértesítésével kapcsolatos részt nem töltötték ki. A nyilatkozat kitöltésének időpontja 2016. november 27. 19 óra 15 perc.

b) A „Nyilatkozat a fogvatartott élelemmel történő ellátásáról”, illetve a „Nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos feladatokról” szóló dokumentumok szerint a panaszos nem nyilatkozott arról, hogy az 5 órát meghaladó fogvatartás esetén kér-e élelmet, illetve az előbbi nyilatkozat aláírását megtagadta.

7) A mobiltelefon tulajdonosa bejelentést tett telefonjával kapcsolatban A BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnüldözési Alosztály r. századosa vette fel a bejelentésről a jegyzőkönyvet 2016. november 27-én 17 óra 8 perctől 17 óra 50 percig.

A bejelentő bejelentést kívánt tenni ismeretlen tettes ellen, aki 2016. november 27-én 14 óra 15 perc és 15 óra 30 perc között a ... Áruházban a tulajdonát képező, iPhone 5S típusú mobiltelefonját eltulajdonította. A telefon kb. 60.000 forint értékű. A telefon az áruházban, több esetben is a bejelentő kezében volt, mivel abban volt benne az az áru lista, amit vennie kellett. Először úgy gondolta, hogy a zsebében van a telefonja, de később ebben már nem volt biztos és a bejelentés megtételének időpontjában sem az.

Amikor a telefon eltűnését észlelte, már a lakásában tartózkodott, 15 óra 30 perc körül. Ekkor felhívta vonalas telefonjáról saját mobilszámát, ami többször kicsengett, de nem vette fel senki. A hívást többször ismételte, eredménytelenül. Ezután eszébe jutott, hogy a GPS jelek alapján utána lehet nézni iCloud-on az internet segítségével és azt látta, hogy a jelmeghatározó rendszer adatai az áruházból vagy annak környékéről, így a telefon még az áruháznál volt.

A bejelentő az interneten lekövette a GPS jelet, ami a Budapest ... kerület, N. utcánál és a Z. utcánál mutatta a jelet, ami nagyon lassan haladt, így arra következtetett, hogy sétál az illető. Ekkor felhívta a rendőrséget, és az ügyeletesnek elmondta a történetet, aki azt a tájékoztatást adta, hogy mindent megtesznek a tettes elfogására.

Folyamatosan vonalban volt a rendőrrel, egészen addig, amíg az általa irányított járőrök azt nem jelentették, hogy egy idős hölgyet találtak, aki azonnal odaadta a telefont azzal, hogy ő azt találta az áruháznál.

A bejelentő kijelentette, hogy abban nem biztos, hogy a zsebéből ellopta valaki, az is lehet, hogy kiesett a zsebéből a telefon és valaki megtalálta. Biztos abban, hogy ez így történhetett, mivel az ismerősei is azt mondták, hogy ilyenkor a tolvajok azonnal kikapcsolják a telefont. Az is gyanús, hogy amikor otthon megnézte az interneten, akkor még az áruháznál látta a jelet, és csak később látta azt, hogy a jel lassan elkezd haladni a N. utca irányába. Ebből arra következtet, hogy ott elhagyta, majd azt valaki megtalálta és magával vitte.

Az ügyben ezek alapján már nem kíván senkit feljelenteni, nem kíván eljárást indítani. A mobiltelefonját itt a bejelentése felvételekor hiánytalanul, bekapcsolt állapotban átvette. A cselekmény elkövetésével gyanúsítani senkit nem tud, illetve olyan személyt sem tud megnevezni, aki az elkövető kilétére vonatkozóan érdemleges adattal rendelkezne. Állítása szerint továbbá kárt nem szenvedett, mivel telefonját visszakapta.

8) A panaszos a szabadon bocsátását követően panaszt tett a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányságon. A „Feljelentés” az Állásfoglalás I. részében ismertetett információkhoz képest az alábbi többletet tartalmazza.

A panaszos kérte, hogy szeretne bemenni a rendőrségre, hogy ott átadja a telefont a tulajdonosának, hivatalos személy előtt. Rendkívül sértőnek és kifogásolhatónak tartotta,

hogy a megjelenő rendőrök – „a hivatali titoktartás szabályait megszegve – teleóbégatják az utcát és becsöngetnek” a szomszédba, pedig állítólag tudták, hogy a panaszosnál van a telefon.

A rendőrnő azt mondta, ha a panaszos nem adja oda a telefont, „előzetes letartóztatásba” helyezik, beviszik a fogdára, ahol akár 6 órát is ülhet. A panaszos méltatlannak találta ezt az eljárást, mivel nem lopta a telefont, hanem találta.

A rendőrségre érve a két járőr azonnal felkísérte a fogdába, ahol a fogdaőr kérdezte: ha 6 óráig ott tartják, kér-e ételmezt. A fogda előterében a rendőrnő felvett valami jegyzőkönyvet, aminek tartalmát nem ismeri a panaszos, mert „azt firkált oda, amit akart”. Ott is közölte vele a férfi járőr, hogy ott meg is motozhatja, nekik ehhez joguk van. Közölte a panaszos, hogy a tolvaj az, akit a bíró elítélt, miért vádolja őt, és milyen jogon. Erre neki nincs bizonyítéka, az hogy ő mit feltételez, az a saját magánügye.

Az eljárásjogszerű lefolytatását nem kifogásolta a panaszos, sőt ő kérte, hogy jogszerűen rendeződjön ez a telefon ügy. A két járőr azonban rendkívül modortalanul és agresszíven viselkedett vele, úgy, mint egy bűnözővel, sőt még jobban, sőt nem tisztelve az ártatlanság vélelmét, valamint a panaszos idős korát, mivel 63 éves, a rendőrök pedig az unokái lehetnének. Átvizsgálta a ruháit és a táskáját is kiforgatta, kiborította, mindenét elvette, még a lakáskulcsát is. Egy számlacédulával mehetett be a fogdába, amit megmutatott a rendőröknek: a vásárlási nyugta alapján 10.000 forinttal fizetett az áruházban, 8.232 forint volt a fizetendő összeg, a visszajáró készpénz 1.770 forint, amit az egyik pénztárcában meg is talált, illetve még volt nála 5.000 forint készpénz. A panaszosnak ez a bizonyítéka az ügyben: ha ennyi készpénzzel elmegy vásárolni, akkor nyilván nem fog lopni, pláne nem telefont, amiről jól tudja, hogy nyilvántartja a szolgáltató, úgysem tudná és nem is akarná felhasználni.

A panaszos előadta, hogy a letéti tárgyakról 17 óra 15 perckor készült a jegyzék, 17 óra 50 perckor kapta vissza azokat, és 18 órakor kapta kézhez az igazolást a szabadulásáról. Álláspontja szerint 17 óra 15 perctől 18 óráig jogtalanul tartották fogva, mert nem követett el bűncselekményt. Az illemhelyre csak nagy keserves kopogásra engedte ki a fogdaőrt. Kérte, hogy értesítsék a lányát a fogvatartásáról. Megtagadták kérését, holott a lánya beteg, 81%-os rokkant, gyámság alatt van, a panaszos a gyámja, a fontos gyógyszereit 18 és 19 órakor be kellett volna, hogy adja neki. Vásárolt holmijait a kutyák széthúzhatták az udvaron, a lánya nem tud lemenni az udvarra, nem tud egyedül közlekedni.

8) A BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályának vezetője a panaszbeadvány alapján parancsnoki kivizsgálást hajtott végre. Megállapításai az alábbiak voltak.

a) A panaszost az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján állították elő a rendőrök. A rendőri intézkedést Sz. N. 2016. november 27-én 16 óra 25 perckor a 112-es segélyhívó számon tett bejelentése alapján foganatosították (vásárlása során ismeretlen személy eltulajdonította tőle az iPhone 5S típusú mobiltelefon készülékét. A készülékbe szerelt helyzet-meghatározó segítségével a készülék mozgását nyomon követte, ami a N. utcán a Z. utca közelében mozgásban volt. A készülék által sugárzott jel a N. utca – Z. utca kereszteződésében megállt. A lopással okozott kára 80.000 forint). Ezt követően küldték a ... hívójelű gépkocsizó járőrt. A járőrök a Budapest ... kerület, N. utca 35. szám alatt felvették a kapcsolatot a panaszossal, aki elmondta, hogy az áruház parkolójában valóban talált egy mobiltelefon készüléket, amit magához vett, és azzal otthonába közlekedett. Az intézkedő

rendőrök kérdésére elmondta, hogy a mobiltelefon készüléket szándékosan nem adta le az áruház biztonsági személyzetének. A mobiltelefon készüléket a panaszos felszólításra átadta.

Eközben a Központ telefonos kapcsolatban állt a bejelentővel, aki teljes bizonyossággal állította, hogy a készüléket nem elhagyta, hanem ellopták tőle. Erről Központ tájékoztatta az intézkedő rendőröket, valamint a szolgálatirányító parancsnokot, aki a rendelkezésre álló információk birtokában a panaszos előállítására adott utasítást, bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt, a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság épületébe. Az előállítást tényét az intézkedő rendőrök közölték a panaszossal a helyszínen, majd a r. őrmester nő végrehajtotta a ruházat-átvizsgálást. Ezt követően a szolgálati gépjárműbe ültették a panaszost, és a rendőrkapitánysága beszállították. Tekintettel arra, hogy magatartása az intézkedés során mindvégig együttműködő volt, vele szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

A BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányságra érkezett az intézkedés során a bejelentő, akit a r. százados készenléti csoportvezető meghallgatott. (A parancsnoki kivizsgálás itt megismétli az Állásfoglalás II. rész 7) pontjában ismertetett, a bejelentésről készült jegyzőkönyvben rögzítettek, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekintett.) Meghallgatása során a bejelentő – a korábbi magatartásától eltérően – már nem volt biztos abban, hogy a készüléket ellopták tőle, feltételezte, hogy az kieshetett zsebéből, amit a panaszos megtalálhatott. A mobiltelefon készüléket hiánytalanul, bekapcsolt állapotban visszakapta. Ezt követően kijelentette, hogy nem kíván senkit feljelenteni, nem kéri az eljárás megindítását sem.

A bejelentő meghallgatását követően a készenléti csoportvezető azonnal jelezte a r. törzsszázados szolgálatirányító parancsnok felé az új információkat, aki soron kívül intézkedett a panaszos szabadon bocsátására. Az előállító helyiség elhagyását követően kitöltötte a rendőrség a személyi szabadság korlátozásának időtartamáról szóló igazolást. A nyomtatványon a panaszos úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés során sérülése nem keletkezett, azonban az intézkedéssel szemben panasszal kíván élni, amit 18 óra 27 perctől jegyzőkönyvben rögzítettek. (Az alapján 2016. november 28-án a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon a panasz kivizsgálására közigazgatási hatósági eljárás indult, azt azonban december 6-án felfüggesztették, tekintettel arra, hogy a panaszos panaszát a Testület felé is benyújtotta.)

b) A rendőri intézkedést tehát állampolgári bejelentés alapján fogantatosították, amelyben egy szándékos bűncselekmény elkövetését hozták a hatóság tudomására. Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése intézkedési kötelezettséget állapít meg a szolgálatot ellátó, valamint a szolgálatra alkalmas állapotban lévő, de szolgálaton kívüli rendőr részére.

A bejelentő mobiltelefon készülékét ismeretlen személy eltulajdonította, ezzel lopást követett el, amely a készülék értékétől függően bűncselekményi vagy szabálysértési kategóriát képviselt. A vizsgált intézkedés során a bejelentő nyilatkozata szerint a készüléke 80.000 forint értékű, így bűncselekmény elkövetésének gyanúja merült fel. A készülékbe szerelt helymeghatározó segítségével annak közel pontos tartózkodási helye bemérhető volt. Tekintettel arra, hogy a bejelentő közölni tudta a telefon valószínűsíthető feltalálási helyét, a gépkocsizó járőrszolgálatot ellátó r. őrmester nő és a r. őrmester a megjelölt címre mentek, és a Budapest ... kerület, N. utca 35. sz. alatt intézkedés alá vonták a házban lakó személyt, a panaszost, majd az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján személyazonosságának igazolására szólították fel, aminek eleget tett.

Az intézkedő rendőrök 10M e. r. gyakorló ruházatban és 08M jól láthatósági átvetőben látták el szolgálatukat. Az átvetőn hímzett névkitűzőjük, szolgálati jelvényük azonosítószámmal,

valamint rendfokozatuk is az előírásoknak megfelelő módon volt felhelyezve. Az intézkedők rendőri mivolta egyértelműen megállapítást nyert, amikor a panaszossal felvették a kapcsolatot. Az intézkedés kezdetekor a r. őrmester nő a napszaknak megfelelően köszönt, bemutatkozott, közölte járőrtársa nevét és rendfokozatát, majd közölte az intézkedés célját.

Mivel a helyszínen minden kétséget kizáróan felmerült bűncselekmény elkövetésének gyanúja, ezért a panaszost az intézkedő rendőrök szóban figyelmeztették, hogy elő fogják állítani a rendőrkapitányságra, a cselekmény tisztázása érdekében, ezzel eleget tettek az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdésében meghatározottaknak.

A panaszos ruházatának átvizsgálását az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján foganatosították. Tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak, mivel a helyszínen rendelkezésre álló adatok alapján bűncselekmény elkövetésének gyanúja merült föl, ruházatának átvizsgálása szükséges intézkedés volt. A vizsgált panaszjelzés során egyértelműen megállapítható, hogy a ruházatátvizsgálás biztonsági jellegű intézkedés volt, tekintettel arra, hogy a keresett mobiltelefon készüléket azt megelőzően már az intézkedő rendőrök részére átadta.

Jelen esetben a bűnüldözési érdek a készülék mielőbbi feltalálása, és az elkövető személyének felderítése volt a cél, amely az intézkedés alapjául szolgált. Tekintettel arra, hogy a készülék vélhető feltalálási helyét nagy pontossággal behatárolták, és a cselekmény óta rövid idő telt el, a lehető legrövidebb időn belül szükséges volt intézkedést foganatosítani. A késlekedés akár eredményezhette volna a készülék kikapcsolását, SIM kártyájának eltávolítását. A rendőri intézkedés során az intézkedő rendőrök mindvégig abban a tudatban intézkedtek, hogy szándékos bűncselekmény elkövetőjével állnak szemben. Fontos hangsúlyozni, hogy az a tény, hogy az intézkedés alá vont személy életkorát tekintve nyugdíjas életkorú, és, hogy a rendőri intézkedéssel szemben együttműködő magatartást tanúsít, a helyszínen még nem utalhatott arra, hogy valóban nem történt bűnelkövetés. A panaszos tagadta ugyan, hogy a mobiltelefon készüléket eltulajdonította, azonban a bejelentő határozottan állította ennek ellenkezőjét. Tekintettel arra, hogy a keresett mobiltelefon készüléket a panaszosnál megtalálták, a szolgálatirányító parancsnok utasította az intézkedő rendőröket, hogy az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján állítsák elő a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányságra.

A panaszost a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság épületében, az I. emelet 35. szám alatti előállító egységben helyezték el 2016. november 27-én 17 óra 15 perckor. Befogadása során a nála lévő tárgyak átadását letéti jegyzőkönyvben rögzítették; a panaszos sajátkezű aláírásával vette tudomásul a tárgyak átadását, majd azok hiánytalan visszavételét. A panaszos a befogadása során úgy nyilatkozott, hogy dohányzik, azonban a hozzátartozó, vagy egyéb személy kiértékelésének, valamint az élelemmel történő ellátás kérdéseinek vonatkozásában a válaszadást, valamint az ezekkel kapcsolatos nyilatkozatokon az aláírást megtagadta. A nyomtatványok kitöltése pontos, szabályszerű, az osztályvezető hiányosságát nem fedezett fel.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésére tekintettel az osztályvezető megvizsgálta az előállítás időtartamát, amelynek kezdő időpontja 16 óra 40 perc volt, a panaszos szabadítása 18 órakor történt meg. Az 1 óra 20 perc időtartam nem haladja meg a törvény által meghatározott 8 órás időtartamot.

„A vizsgált rendőri intézkedés állampolgári, rendőri intézkedések sajátosságaiban, és az azokat meghatározó jogszabályokban, normákban nem jártas, vagy azokról csupán a

médiumból 'értesülő' személyek szemszögéből nézve valóban alkalmas lehet sérelem okozására, azonban azt rendőrszakmai szemmel vizsgálva, jogszabályi tételekkel alátámasztva, megállapítható, hogy valós sérelem okozása nem történt.”

c) A panaszos sérelmezte, hogy vele szemben mind az utcán, a lakóháza előtti közterületen, mind az előállító egységben befogadása során „motozást” alkalmaztak. A r. őrmester nő hajtotta végre a panaszos ruházatának átvizsgálását mindkét alkalommal, az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján. Tekintettel arra, hogy a r. őrmester és a panaszos is nőnemű személyek, és a panaszos ruházatát a r. őrmester vizsgálta át, az megfelelt az Rtv. 31. §-ának (2) bekezdésben foglaltaknak. Az a körülmény, hogy a ruházatátvizsgálást a panaszosnak a szolgálati gépjármű motorháztetőjére támaszkodó helyzetében végezte el a rendőr, nem alapozhatja meg annak szeméremsértő módon való végrehajtását.

d) A panaszbeadvány szerint a panaszos úgy döntött, hogy a mobiltelefont magához veszi, és azt „hivatalos” úton fogja visszajuttatni tulajdonosához. Hazament, és lányával megbeszéltek, hogy megnézik a telefonban, hátha megtalálják a készülék tulajdonosát vagy a szolgáltatót tudják azonosítani. A bejelentő több alkalommal is hívta a készüléket, azonban azt senki nem vette fel. A panaszosnak lehetősége lett volna arra, hogy az áruház biztonsági szolgálatánál vagy az ügyfélszolgálaton a talált telefonkészüléket leadja, azonban ennek ellenére azt hazavitte, és úgy kívánta megállapítani annak tulajdonosát, hogy a készülék kezeléséhez saját bevallása szerint nem ért. Amennyiben lánya, aki otthon tartózkodott, ért a készülék kezeléséhez, az ő segítségével felhívhatta volna azt a telefonszámot, amely a birtokába kerülést követően többször is hívást kezdeményezett a készülékkel. A készülék a bejelentő elmondása alapján nem volt jelzárral védve, így a bejövő hívás a képernyőn egy ujjelhúzással fogadható, amit egyébként a készülék ki is jelzett. Ezért is aggódott a bejelentő nagyon a készüléke miatt, mivel az nem volt biztonsági kóddal lezárva. A panaszosnak lehetősége lett volna leadni a készüléket, vagy mivel idős korára való tekintettel az valóban nem zárható ki, hogy a készülék kezelését nem ismerte, más személytől is kérhetett volna segítséget annak működtetéséhez.

e) A panaszos megalázónak találta, hogy az ingatlana előtt megálló szolgálati gépjárművel érkező rendőrök „bekiabáltak”. A rendőrhatalóság épületében rögzített jegyzőkönyvben foglaltak alapján csengetésre nyitotta ki az erkélyajtót, és akkor látta a rendőröket háza előtt. A szóban forgó lakóingatlan kétszintes családi ház, amely a kerítéstől távolabb helyezkedik el. A panaszosnak kutyája van. Azzal, hogy az intézkedő rendőr a kapuban állva meglátta az erkélyen megjelenő panaszost, és vele hivatalból eljárva szóban felvette a kapcsolatot, nem tehetette meg más módon, mint „bekiabálással”. A panaszos sérelmezte, hogy őt lakcímén az intézkedő rendőr „azonnal hozza” szavak használatával, agresszívan sürgette, hogy részére a mobiltelefon készüléket adja át. Az „azonnal hozza” kifejezés nem alkalmas megfélemlítésre, riadalom keltésre. Az intézkedő rendőr semmilyen szankciót nem helyezett kilátása, hiszen abban az esetben a panaszos meghallgatásáról készült jegyzőkönyv ezt is rögzítette volna. Tekintettel arra, hogy az „azonnal hozza” kifejezésre rendőri intézkedés során került sor, egy olyan személlyel szemben, akivel szemben bűncselekmény elkövetésének gyanúja állt fenn, érdeksérelem nem állapítható meg. A rendőri intézkedés sajátossága egyéb más közigazgatási viszonyokhoz képest, hogy ott az intézkedő rendőr által közölt, kért magatartás teljesítésére az intézkedés alá vont felet jogszabályban rögzített teljesítési kötelezettség terheli. Ezt rögzíti az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése.

f) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrkapitányság épületébe a szolgálati gépjárművel beszállítás során a r. őrmester akkor, amikor közölte, hogy a BKV-nál dolgozott, közölte vele, hogy „biztosan takarítóként dolgozott ott”, a parancsnoki kivizsgálás az alábbiakat

tartalmazza. Az intézkedésben részt vevő rendőrök szóbeli meghallgatásuk során egybehangzóan előadták, hogy a panaszos által sérelmesnek vélt kijelentés nem hangzott el. A beszállítása során a panaszos több alkalommal valóban közölte, hogy korábban több éven keresztül a BKV alkalmazásában állt, és ő tudja, hogy hogyan kell eljárni talált tárgyak esetében. Az intézkedő rendőrök ezt tudomásul vették, azonban mivel a telefon nem talált tárgy, hanem bűncselekmény elkövetésének tárgya, ezért a panaszos kijelentéseit figyelmen kívül hagyták, arra nem reagáltak. A panaszos által sérelmezett kifejezés tényleges elhangzása pedig nem állapítható meg.

g) A panaszos sérelmezte, hogy befogadása során közölték vele, hogy „tudja, mit jelent a motozás? A lyukakba is benyúlhatunk”. A befogadás során a panaszos – habár tettelesen együttműködő magatartást tanúsított – verbálisán mindvégig nem tetszését fejezte ki a rendőri intézkedéssel szemben, valamint többször is kijelentette, hogy őt nem motozhatják meg. A jelen lévő rendőrök közölték vele a motozás és a ruházatvizsgálás közötti különbségeket, miszerint a motozás a testüregekre is kiterjed, illetőleg azt lehetőleg azonos nemű személynek kell végrehajtania. Azt, hogy ez a tájékoztatás pontosan milyen szavak használatával történt, a jelen lévő rendőrök nem tudták megmondani, azonban ahhoz kétség sem férhet, hogy a jó szándékú figyelemfelhíváson kívül másra nem terjedt ki cselekményük. A panaszos testüregeibe „nyúlkálni” egyiküknek sem állt szándékában. Fenti kijelentésnél az osztályvezető vizsgálta annak közlési körülményeit. Tekintettel arra, hogy a közlés az előállító egységben, a befogadás során történt, az esetlegesen ilyen formában tett közlés nem alkalmas arra, hogy az a panaszos részére bárminemű sérelmet okozzon, hiszen a rendőrnek nem a megbotrántoztatás, riadalom keltése, hanem a szakkifejezések helyes használata, és a mögöttes tartalom ismertetése volt a célja, amelyet a panaszossal közölt.

h) A panaszos a beadványban foglaltak alapján kérte, hogy értesítsék ki lányát az előállításáról, ezzel szemben a befogadása során erre a kérdésre a válaszadást megtagadta. Saját nyilatkozata alapján telefonos elérhetőségét sem adta meg a hatóság részére.

i) A panaszos által nyilatkozott „tépjétek össze a jegyzőkönyvet, engedjétek el” kifejezés számára alkalmatlan bármilyen nemű sérelem okozására, hiszen arra feltételezhetően a szabadítását megelőzően, a bejelentő meghallgatását követően került sor, amikor is megállapították, hogy nem történt bűncselekmény. Tekintettel arra, hogy a letéti jegyzőkönyv sorszámmal ellátott, szigorú számadásos irat, annak megsemmisítése nem engedélyezett, a ronggott példányokat is a jegyzőkönyvben kell elhelyezni. A panaszos befogadása során kitöltött letéti jegyzőkönyv az ügyiratban rendben feltalálható. Feltételezhető, hogy a panaszos félrehallhatta, mikor az EDR készüléken a szolgálatirányító utasította az őt, hogy szabadítsa.

j) A panaszos sérelmezte azt is, hogy illemhelyiségre csak azt követően engedte ki az őt, miután „verni kezdte az ajtót”. Az órszoba nem közvetlenül az előállító helyiség mellett helyezkedik el, a két helyiség között egy lépcsőház található. A panaszos a rendőrkapitányságon történő meghallgatása során nem jelezte, hogy ilyen típusú panasza is felmerült, arról csupán a Testületnél tett nyilatkozatot. A panaszos meghallgatása során arról nem nyilatkozott, hogy mennyi ideig, és milyen erősséggel kopogtatott az ajtón, mielőtt azt verni kezdte, illetőleg arról sem, hogy mindez mennyi időtartamot vett igénybe. Az őt a panaszost az illemhelyiségre kísérte, ahol rendben eleget tudott tenni szükségleteinek, jogsérelem nem szenvedett.

A kivizsgálás során a r. alezredes megállapította, hogy a rendőri intézkedés jog- és szakszerűen történt, az megfelelt az arányosság és a szükségesség törvényi követelményeinek.

A panaszos vonatkozásában a rendőri intézkedés során a bejelentő jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatáig mindvégig fennállt a bűncselekmény elkövetésének gyanúja, így előállításának törvényi feltétele fennállt. Amint megállapították, hogy nem történt bűncselekmény, a panaszos szabadítására soron kívül intézkedtek.

9) A BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság r. alezredes vezetőjének tájékoztató levele az Állásfoglalás II. rész 2)-8) pontjaiban foglaltakhoz képest az alábbi többlet információt tartalmazza.

a) A rendőrök hangneme tekintetében a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy hangnemük parancsoló volt, mivel rendőri intézkedés volt folyamatban. (A rendőri intézkedés sajátossága egyéb más közigazgatási viszonyokhoz képest, hogy ott az intézkedő rendőr által közölt, kért magatartás teljesítésére az intézkedés alá vont felet jogszabályban rögzített teljesítési kötelezettség terheli.) A panaszosra nézve sértő, megalázó, lekezelő megjegyzés nem hangzott el, ilyen kifejezést a rendőrök nem használtak. A bánásmóddal kapcsolatosan a kivizsgálás során megállapították, hogy az nem okozott sérelmet a panaszos részére, a jogszabályi előírásoknak megfelelt. Feltételezhető, hogy a panaszos korábban még nem került ilyen jellegű rendőri intézkedés alá, így annak sajátosságai részére bántónak, tolakodónak tűnhettek.

b) A panaszos együttműködő magatartást tanúsított, ezért vele szemben nem is alkalmaztak kényszerítő eszközt. Az intézkedés során tetteg nem állt ellent, azonban több alkalommal is kifejezte egyet nem értését az intézkedéssel szemben.

c) Elképzelhető, hogy az előállítás időtartamára vonatkozó közlés úgy hangzott el, hogy akár 6 óra időtartamot is bent tartózkodhat, azonban erre az intézkedő rendőrök pontosan nem emlékeztek. Azt azonban egybehangzóan kijelentették, hogy olyan közlést, miszerint 6 óra időtartamot kell bent töltenie, nem tettek, hiszen magának a cselekmények a súlyossága, társadalomra veszélyessége sem indokolta volna ezt a tartamú előállítást, főleg úgy, hogy a keresett tárgy előkerült, és a bejelentő is úton volt a rendőrkapitányság irányába.

d) A r. alezredes is azt a tájékoztatást adta, hogy a dokumentumok alapján a panaszos megtagadta a hozzátartozó vagy egyéb más személy kiértesítésével kapcsolatos válaszadást.

e) A panaszossal szemben sem büntető, sem szabálysértési eljárás nem indult.

III.

A panaszos sérelmezte azt, hogy nem szembesítették őt a talált mobiltelefon tulajdonosával.

A Testület a panasz ezen részeivel összefüggésben utal a hatáskörét megállapító, az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésére. Eszerint: az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, azok közül is csak azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) VII. Fejezetének VII. Címe tartalmazza a bizonyítási eljárásokat, azok között a szembesítést. A Be. 124. §-ának (1) bekezdése szerint, amennyiben a terhelt, a tanúk, illetőleg a terhelt és a tanú vallomásai egymással ellentétesek, az ellentétet szükség esetén szembesítéssel lehet tisztázni. A bizonyítási eljárás elrendeléséről, lefolytatásáról a büntügyi hatóság (nyomozó hatóság) dönt, krimináltaktikai megfontolások alapján, annak alkalmazásáról nem a terhelt dönt.

A Testület – hatáskörének hiányára figyelemmel – nem vizsgálhatta érdemben a szembesítés elmulasztására vonatkozó panaszrészt.

IV.

A panaszos sérelmezte az előállítását, annak módját, időtartamát, a mosdóhasználatot, és a hozzátartozó értesítésének elmulasztását. Panaszolta továbbá a ruházat-átvizsgálást, a rendőrök azonosításra vonatkozó kötelezettségének elmulasztását, valamint az intézkedő rendőrök hangnemét és bánásmódját.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való, a IV. cikke szerint személyes szabadsághoz, a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége a panaszossal szemben.

A panaszbeadvány szerint a panaszos vásárlás alkalmával egy bevásárlókocsiban talált egy mobilkészüléket, amit azért vitt haza, hogy otthonában megnézze, kié lehet a telefon, illetve a mobilszolgáltató. Ezt követően, „hivatalos úton” szeretne volna visszaszolgáltatni a készüléket a tulajdonosnak, de időközben rendőrök érkeztek az ingatlanához, és intézkedtek vele szemben.

A rendőrségi dokumentumok szerint a rendőri intézkedésre állampolgári bejelentés alapján került sor: a mobiltelefon tulajdonosa a 112-es segélyhívó számon tett bejelentést arról, hogy vásárlás során ismeretlen személy eltulajdonította tőle a készüléket. A készülék helyzet-meghatározójának segítségével a készülék mozgását nyomon követte, ami a panaszos lakásáig mozgásban volt. A lopással okozott kár 80.000 forint.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. pontja értelmében a rendőrség a Magyarország Alaptörvényében (a továbbiakban: Alaptörvény), az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Ezzel kötelezettséggel szoros összefüggésben az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a továbbá az alábbiak szerint rendelkezik. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. Ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és – szükség esetén – a helyszín biztosítása iránt.

A bejelentésekben megjelöltekre a Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. §-ának (1) bekezdése határozza meg a lopás fogalmát: az követi el, aki ki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa. A Btk. 462. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerint a lopás bűncselekményi alakzata valósul meg, ha azt ötvenezer forintot meghaladó értékre követik el.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmény elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérés bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében, az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A rendőrségi dokumentumokban ugyan nem szerepel, hogy mi alapján csengettek be a járőrök a panaszos lakásába, ugyanakkor a Testület külön vizsgálta annak jogszerűségét.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során [...] a magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. Az Rtv. X. Fejezetében, az értelmező rendelkezések között található a magánlakás fogalma. A 97. § (1) bekezdés c) pontja szerint magánlakás: a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület.

Az Rtv. 39. §-a rendelkezik a magánlakásban intézkedésről. Eszerint – az Rtv.-ben tételesen felsorolt kivételektől eltekintve – a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be. Jelen esetben a rendőrök nem mentek be a panaszos lakásába (udvarába), a panaszos ment ki hozzájuk.

A panaszos lakásába történő becsengetésnek ugyanakkor megvolt a jogszabályi alapja: az Rtv. 32. §-a, ami a felvilágosítás-kérésre vonatkozó szabályt rögzíti. Eszerint: a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kérdezett személy feltartóztatható. Akitől a rendőr felvilágosítást kér – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az általa ismert tényekkel, adatokkal kapcsolatos válaszadást nem tagadhatja meg.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a fenti körülmények alapján a felvilágosítás-kérés jogszerűen és indokoltan történt, amivel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A Testület vizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét.

A panaszbeadvány és a rendőrségi iratok egyezést mutatnak abban, hogy a panaszos úgy nyilatkozott: „hivatalos úton” kívánta visszaadni a telefonkészüléket a tulajdonosnak. Állítása szerint találta a készüléket.

A rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy a mobiltelefon tulajdonosa, amikor észlelte, hogy kikerült a birtokából a készülék, annak helyzet-meghatározója segítségével az interneten keresztül „megtalálta” azt. Ezt követően tett bejelentést a 112-es segélyhívó számra arról, hogy telefonját – elsőként úgy nyilatkozott – ellopták.

a) Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatívén felsorolja az előállítás okait. Valamennyi rendőrségi dokumentumban az szerepel, hogy a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja volt. A hivatkozott törvény hely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a bejelentő arra vonatkozó telefonos bejelentése alapján, hogy mobiltelefonját ellopták, és mert közölni tudta nagy pontossággal a készülék helyzetét – a

rendőrök felvilágosítás-kérése és a panaszos arra adott válasza, illetve a nála megtalált készülék alapján – felmerült a Btk. 370. §-a szerinti lopás vétségének gyanúja.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrség a tudomására hozott információk alapján jogszerűen és indokoltan döntött a panaszos előállításáról.

b) Az Rtv. 33. § (2) bekezdése csupán lehetőséget teremt az előállításhoz és az adott esetben a rendőrség diszkrecionális jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy valóban szükséges-e annak foganatosítása.

A Testület az előállítás indokoltságának megítélésekor – tekintettel annak jelen esetbeli, nem kötelező jellegére – a hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Testület elfogadta azt a rendőrségi érvelést, hogy a bűnüldözési érdek a készülék mielőbbi feltalálása, és az elkövető személyének felderítése volt, illetve, hogy a készülék vélhető feltalálási helyét nagy pontossággal sikerült behatárolni, és a cselekmény elkövetése óta rövid idő telt el, ezért a lehető legrövidebb időn belül szükséges volt intézkedést foganatosítani. Ilyen típusú bűncselekményeknél a késlekedés eredményezheti a készülék kikapcsolását, illetve SIM kártyája eltávolítását. A rendőrök mindvégig abban a tudatban intézkedtek, hogy szándékos bűncselekmény elkövetőjével állnak szemben (a bejelentő mindvégig azt nyilatkozta, hogy a készülék a zsebében volt, ezért azt eltulajdonították. A rendőrségen történt meghallgatása során módosította nyilatkozatát, miszerint már nem biztos, hogy ellopták készülékét, hanem elhagyta.)

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékokat úgy mérlegelte, hogy a rendőrség az arányosság elvének szem előtt tartásával foganatosította a panaszos előállítását. : a panaszos (és a bejelentő) mielőbbi kihallgatásával a rendőrség a panaszossal szemben fennálló gyanút megerősíteni (vagy ellenkezőleg: megdönteni) így tudta leggyorsabban.

A Testület megítélése szerint az előállítás jogszerű, indokolt és az elérni kívánt céllal arányosnak tekinthető, amellyel a panaszos személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség.

4) A Testület ezt követően a panaszos előállításának időtartamát vizsgálta meg.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos személyi szabadságát a rendőrség 16 óra 40 perc és 18 óra között korlátozta, azaz a panaszos előállítása összesen 1 óra 20 percig tartott.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart. A Testület a kérdés vizsgálata

kapcsán figyelemmel volt az Rtv. fentebb idézett, 15. §-ában említett arányosság követelményére.

A rendőrségi iratok szerint a panaszt a lakásáról beszállították a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság épületébe, ahol 17 órakor adták át a szolgálatirányító parancsnoknak. Ezen idő alatt történt meg a ruházat-átvizsgálás, 17 óra 15 perckor a letéti jegyzék készült, majd a panaszt előállító helyiségben helyezték el. Időközben beért a mobiltelefon tulajdonosa, akinek bejelentését 17 óra 8 perc és 17 óra 50 perc között vették fel, tíz perccel később a panaszt szabadon bocsátották.

A Testület véleménye szerint a panaszos személyi szabadsága korlátozása – figyelemmel (a panaszossal szemben fennálló gyanú megerősítése vagy megdöntése érdekében) fogatosított cselekményekre – nem volt eltúlzott, az előállítás időtartama megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott követelményeknek, így erre figyelemmel nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga.

A Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz való jogát a rendőrség indokoltan korlátozta, amely időtartamát tekintve is megfelelt az arányosság követelményének.

Összefoglalóan a Testület álláspontja szerint a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján a vizsgált ügyben fennállt, és az előállítás fogatosításáról való döntés (időtartamát is tekintve) az Rtv. 15. §-a alapján arányosnak tekinthető, ezért az előállítással jogszerűen korlátozta a rendőrség a panaszos személyes szabadsághoz való jogát.

5) A panaszos sérelmezte azt, hogy a rendőrök azt mondták neki, hogy akár hat órán keresztül is benn tartják.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszos az előállítás okáról a tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást megkapta. Az intézkedő rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy olyan közlést, miszerint 6 óra időtartamot kell bent töltenie a panaszosnak, nem tettek (magának a cselekménynek a súlyossága, társadalomra veszélyessége sem indokolta volna ezt a tartamú előállítást), olyan elhangozhatott – de erre nem emlékeztek már –, hogy 6 óra időtartamot is bent tartózkodhat.

Az Testület a panasz ezen része kapcsán felhívja a figyelmet arra, hogy a hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz expressis verbis rendelkezést, hogy az előállított személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. [vö. a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995. (III. 1.) BM rendelet 45. § (3) bekezdés].

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése ugyanakkor kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles (...) az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az előállítás vonatkozásában az Rtv. 33. § (4) bekezdés határoz meg többletkövetelményeket, nevezetesen: „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.” Az Rtv. 24. §-a szerint továbbá a rendőr köteles a hozzáférhető felvilágosítást megadni. A Testület véleménye szerint ezekből a rendelkezésekből levezethető az, hogy az eljárás alá vont személyt a rendőrségnek tájékoztatnia kell az előállítás várható időtartamáról. A rendőrségi gyakorlat

szerint számos rendőrkapitányságon rendszeresített formanyomtatványt (nyilatkozatot) alkalmaznak, ami – egyebek mellett – a panaszos ezirányú tájékoztatása írásban megtörténik.

A Testület a panasz ezen része tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panasz ezen része tekintetében a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

6) A panaszos sérelmezte a ruházatátvizsgálást és annak módját is: nevezetesen, hogy az utcán, a szomszédok szeme láttára foganatosították.

a) A rendőrségi dokumentumok szerint az Rtv. 31. §-a alapján foganatosította a rendőrőrnő a ruházat-átvizsgálást. A hivatkozott törvényhely szerint az, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékokat úgy értékelte, hogy a panaszos ruházatának átvizsgálása, tekintettel arra, hogy vele szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak, szükséges intézkedés volt. Jelen esetben nem bizonyítási eszközt kerestek (a bűncselekmény elkövetési tárgyát, mivel azt a panaszos önként átadta), az intézkedést biztonsági jelleggel foganatosították. **A ruházatátvizsgálással nem sérült a panaszos személyi integritáshoz való alapvető joga.**

b) A rendőrség a ruházat-átvizsgálás módjával kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a r. őrmester nő hajtotta végre az utcán, illetve az előállító egységben. A dokumentumok ugyanakkor nem tartalmaznak arra vonatkozóan adatot, hogy hányan lehettek szemtanúi az utcai átvizsgálásnak, csak azt a megállapítást tették a parancsnoki kivizsgálás során, hogy a szolgálati gépjármű motorháztetejére támaszkodó helyzetében történő foganatosítás nem volt szeméremsértő jellegű.

Az Rtv. 15. §-ának fentebb idézett (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdés második mondata szerint továbbá a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos ruházatátvizsgálásának kellően kíméletes módját választotta-e a rendőrség. Tekintettel arra, hogy nem a panaszos lakásában (illetve magánlakásnak minősülő udvarában) kezdték meg az intézkedést a járőrök, ugyanakkor a szolgálati gépkocsiba ültetés előtt szükséges volt a panaszos ruházatának átvizsgálása, kénytelenek voltak azt közterületen, a „tanult módon” végrehajtani. **A fentiek alapján a Testület a panaszos emberi méltósághoz való joga sérelmének meg nem állapíthatóságáról döntött.**

7) A panaszos beadványának azon részével összefüggésben, miszerint az intézkedő rendőrök nem azonosították magukat, a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. A (3) bekezdés szerint továbbá a rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem

veszélyeztetési – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

A Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) bekezdése szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A (2) bekezdés szerint azonban, a rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyeztet.

A rendőrségi dokumentumok közül az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés nem tartalmaz a sérelmezett rendőri kötelezettség teljesítésével kapcsolatosan információt. A parancsnoki kivizsgálás szerint az intézkedő rendőrök 10M e. r. gyakorló ruházatban és 08M jól láthatósági átvetőben látták el szolgálatukat. Az átvetőn hímzett névkitűzőjük, szolgálati jelvényük azonosítószámmal, valamint rendfokozatuk is az előírásoknak megfelelő módon volt felhelyezve. Az intézkedők rendőri mivolta egyértelműen megállapítást nyert, amikor a panaszossal felvették a kapcsolatot. Az intézkedés kezdetén a rendőrnő a napszaknak megfelelően köszönt, bemutatkozott, közölte járőrtársa nevét és rendfokozatát, majd közölte az intézkedés célját.

A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok közül egyiket sem találta meggyőzőbbnek, az azonosításra vonatkozó rendőri kötelezettség teljesítésének megtörténte tekintetében nem tudott megnyugtatóan állást foglalni. Ez alapján a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

8) A panaszos sérelmezte azt, hogy nem értesíthette hozzátartozóját (lányát), csak hosszabb idő elteltével, az ügyeletes tiszt telefonjáról.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés nem tartalmaz a sérelmezett panaszrész tekintetében információt, ugyanakkor a „Nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezéséről a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentumban a hozzátartozó kiértesítésével kapcsolatos részt nem töltötték ki. A rendőrök nyilatkozata szerint a panaszos ezzel kapcsolatos nyilatkozatot megtagadta, illetve a dokumentumok aláírását megtagadta.

A Testület a panasz ezen része tekintetében felhívja a figyelmet az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyeztetni az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy már a 130/2008. (XI. 5.) sz. állásfoglalása Indokolása IV. részének 2) pontjában és azt követően több állásfoglalásában is [Pl. 276/2009.

(IX. 16.) sz. és 275/2009. (IX. 16.) sz. állásfoglalások] felhívta a rendőrség figyelmét arra, hogy a hozzátartozó vagy más személy értesítését elsődlegesen a panaszosnak kell biztosítani, és csak akkor a rendőrség feladata ez, ha a fogvatartott nincs olyan helyzetben, hogy e jogával élhessen. Jelen esetben a rendőrség nem hivatkozott bűnügyi érdekre (például az összejárás veszélyére), amely miatt a panaszos a törvényben biztosított jogával nem élhetett volna.

A Testület ugyanakkor a rendelkezésére álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a hozzátartozó értesítésének lehetőségét hogyan biztosította a rendőrség, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme ebben a tekintetben sem volt megállapítható.

9) A panaszos jelezte a fogvatartása ideje alatt, hogy mosdóba szeretne menni, azonban a kopogtatásra nem reagáltak a rendőrök, csak akkor, amikor verni kezdte az ajtót.

Az elsődleges rendőrségi dokumentumok a mosdóhasználat biztosításával kapcsolatosan adatot nem tartalmaznak. A parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentés szerint az őrszoba nem közvetlenül az előállító helyiség mellett helyezkedik el, a két helyiség között egy lépcsőház található. Az őr a panaszost az illemhelyiségre kísérte, ahol rendben eleget tudott tenni szükségleteinek.

Azzal összefüggésben, hogy a rendőrség biztosítja-e a mosdóhasználatot a fogvatartott számára, a Testület az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatát szokta felhívni: a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megnyugtatóan nem tudott állást foglalni ebben a kérdésben, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

10) A panaszos állítása szerint a rendőrök hangneme kifogásolható volt és megalázóan bántak vele.

A panaszbeadvány szerint „bekiabáltak” neki az ingatlanba, agresszíven szóltak neki, hogy azonnal vigye a telefont. Amikor elmondta, hogy a metrónál dolgozott, a rendőr úgy reagált, hogy biztosan takarított ott, illetve a ruházatátvizsgálás alkalmával a rendőr azt mondta, hogy „a lyukakba is benyúlhatunk”.

Az elsődleges rendőrségi dokumentumok a tanúsított hangnem tekintetében nem tartalmaznak adatot. A parancsnoki kivizsgálás szerint az intézkedő rendőrök hangneme parancsoló volt, mivel rendőri intézkedés volt folyamatban. A panaszosra nézve sértő, megalázó, lekezelő megjegyzés viszont nem hangzott el. A panaszos háza két szintes, amelynek erkélyén jelent meg a csengetésre a panaszos, ezért vele olyan módon vette fel a kapcsolatot a rendőr, hogy felkiabált neki, máshogyan nem tudta. A rendőrség álláspontja szerint továbbá az „azonnal hozza” kifejezés nem alkalmas megfélemlítésre, riadalom keltésre, ellenben a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének gyanúja állt fenn. A „biztosan takarítóként dolgozott ott” kifejezést nem mondták a rendőrök. A „lyukakba is benyúlhatunk” mondattal összefüggésben a parancsnoki kivizsgálás azt tartalmazza, hogy a panaszos – habár tettelesen együttműködő magatartást tanúsított – verbálisán mindvégig nem tetszését fejezte ki a rendőri intézkedéssel szemben, valamint többször is kijelentette, hogy őt nem motozhatják meg. A jelen lévő rendőrök közölték vele a motozás és a ruházatátvizsgálás közötti különbségeket (a motozás a testüregekre is kiterjed, illetőleg azt lehetőleg azonos

nemű személynek kell végrehajtania), ez azonban legfeljebb jó szándékú figyelemfelhívás volt.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén továbbá az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A Testület továbbá utal az Rtv. fentebb már hivatkozott 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekben túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a rendelkezésre álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a rendőrök hangneme és bánásmódja tekintetében, ezért a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme nem állapítható meg.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőröknek intézkedési kötelezettségük keletkezett: a közrend védelme érdekében, illetve bűnüldözési célból a panaszossal szembeni felvilágosítás-kérés jogszerű és indokolt volt. A bűncselekmény gyanúja miatt foganatosított előállítást indokoltan, jogszerűen, továbbá az arányosság elvét szem előtt tartva foganatosították a rendőrök, amely által jogszerűen korlátozták a panaszos személyi szabadsághoz való jogát, továbbá a ruházátátvizsgálással nem sérült az emberi méltósághoz való alapvető joga. A Testület ugyanakkor a rendelkezésére áll bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a ruházátátvizsgálás módja kellően kíméletes volt-e a közterületen, továbbá, hogy a rendőrök eleget tettek-e az azonosításra és a hozzátartozó értesítésére vonatkozó kötelezettségüknek, a mosdóhasználatot miként biztosították a panaszos számára. Ezen túlmenően a rendőrök hangneme és bánásmódja tekintetében is ellentmondóak voltak a bizonyítékok, így a felsoroltak miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz, valamint emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme nem állapítható meg.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. május 17.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag